

F O A I E

pentru

mințe, inimă și literatură!

№. 39.

Luni, 29. Septembrie

1847.

СПИЧЕ ИСТОРИЧЕ. *)

(Брмаре.)

Ан тимпѣа кѣнд дн Трансилваніа се съвършеск асфеліѣ де счене варваре, Міхаіѣ конскріе боте прін Ȓугаріа. — Сіцістѣнд дн 22. Івліе днѣкъ порнеце дела Кляж кѣ тѣгъ арматѣ са кѣтре Мѣнкач дн Ȓугаріа, вѣде ащептѣ ші ажѣторіѣ тѣрческ. Дар ачѣ Міхаіѣ дѣ траѣе о крѣче песте сокотѣалѣ. Ел адекъ се апѣкъ, ші днтрепрінде о стратаѣетъ мілітарѣ. Міхаіѣ днделесесе, кѣ Сіцістѣнд ар фѣ скріе ла пашѣ тѣрческ ка съ і трімітѣ ажѣторіѣ, ші кѣ ачѣла стѣтеѣ гѣта а ші порнѣ дн контра лѣі Міхаіѣ. Дѣчѣ Міхаіѣ фѣче о скрісѣре фѣлѣкъ дн пѣтеле ші кѣ сіцілѣ лѣі Сіцістѣнд кѣ вѣрѣторіѣл копріне: Дѣчѣ скрісесем кѣ пѣдне зіле маі пѣнте черѣнд дѣпъ комісіѣнеѣ днтѣратѣлѣі ажѣторіѣ дела тіне дн контра тіранѣлѣі Міхаіѣ. Дар фѣндѣкъ акѣт фѣкъзіѣ пѣче, пѣ ва маі фѣ трѣвзіѣнѣ де ачѣла; кѣчѣ атѣпѣдѣкъ пѣрѣіле се вор реднтѣрѣче ла але салѣ, ші се ва черка зѣ мод, прін карѣ ші Рѣдолѣкъ съ се днтѣчѣзіѣаскѣ кѣ днтѣратѣлѣ тѣрческ. Дн кѣстрѣле пѣстре де лѣпѣгъ Мѣнкачѣ.

Сіцістѣнд прінчѣпеле, т. п.

Чітінд пашѣ ачѣѣ скрісѣоаре, се зіче кѣ ар фѣ маі тѣрѣат де тѣніе ші ар фѣ зіе: Акѣт вѣдѣ еѣ че вѣреѣ кѣніі ачѣі де крѣшіні; еі ѣтѣлѣ кѣ дншелѣчѣлѣ ші се скѣле дн контра пѣстрѣ шѣл. — Тот кѣ ачѣѣ тѣіестріе маі днчеркѣ Міхаіѣ ші алтѣ. Ел скріе ла ромѣні, молдовені ші секѣі, каріі мілітѣ сѣнт Сіцістѣнд, кѣтѣкъ с'ар фѣ днтѣвоіт кѣ фѣрѣтаншѣі дѣрѣі, ка дн ловіре сѣі деѣ лѣі пе Сіцістѣнд, прін вѣрѣтѣре кѣ ачѣіѣ съ се днролезе сѣнт стндартѣле салѣ. Прін тѣсѣра ачѣѣстѣ ел дѣщептѣ о копѣсѣіе дн бѣстѣ лѣі Сіцістѣнд, днѣлѣт ачѣѣстѣ фѣ сіліт а'шѣ жѣра де поѣ останѣі сѣі.

Днтѣр'ачѣѣѣ сосѣѣе зіѣѣа де 3. Август 1602, карѣѣ пѣнтѣрѣ Трансилваніа фѣ чеѣ маі пѣѣѣрѣчѣітѣ ші маі фѣталѣ. Ера днтѣр'ѣ вінерѣі, кѣнд Сіцістѣнд апрѣпѣндѣсе кѣ бѣстѣѣ са де Міхаіѣ ла сѣтѣл (Goroszlo) се лѣпѣтѣ тѣтѣ зіѣѣа. Вікторіѣ пѣлѣ сѣара фѣсесе тот пе лѣпѣгъ аі пощѣрѣі. Іар поѣпѣтеѣ прорѣпѣндѣ фѣрѣ вѣстѣ Міхаіѣ кѣ аі сѣі асѣпра солдѣділѣр лѣі Сіцістѣнд, каріі акѣт днѣѣтѣадѣі де тріѣтѣф, се дѣдѣсѣрѣ ла одіѣлѣкъ, дѣ сѣѣрѣтѣ ші і дѣтѣіѣкъ аша, днѣкѣт Сіцістѣнд вѣзѣнд, кѣ пѣ маі естѣ нѣчѣі о пѣдѣѣде де сѣѣпарѣ, маі алѣс кѣі кѣзѣрѣ солдѣдіі чѣі маі вѣравѣ ші маі дѣѣрѣѣѣ.

те къ партеа чеа маї таре а óстеї шї а-
нхміт къ pedestreа о тѣлі ла фягъ рѣші-
збѣсъ, лъсѣнд ѡ тѣна лѣї Міхаїѣ кастре-
ле челе маї богаты шї трѣгъндѣсе къ пѣ-
дїнѣ сѣйтъ кѣтре Молдавіа. Прїн ачеастъ
ловїре пѣферїчітъ Трансїлванїа їаръшї а
жѣвсе сѣнт domnїrea цертанїлор, афаръ
де Брашов, каре дѣкъ тот цїнеа къ Сїдїс-
тѣнд, пентрѣ каре дѣпротївїре Баста хо-
тѣрѣсе ал ацѣрне де тот ла пѣтѣнт, лѣ-
врѣ че с'ар фї шї дѣтѣмплат, де кѣтѣва
зѣрѣл брашовенїлор пѣ їар фї дѣлѣлнзїт
тѣрѣвата порнїре. Фѣхсїсе маї адаогъ ачї,
къ чеаалатъ сѣсїте дѣкъ ера фóрте а-
влекатъ а кѣтропї пе аї сѣї коппаціоналі
брашовенї. —

Дѣпъ че се свѣжѣгъ аша Трансїлванїа,
Баста дѣченѣ а се сѣтѣві къ Міхаїѣ де-
спре модѣл прїн каре с'ар пѣтеа консерва
ачеастъ царѣ копрїнѣсъ. Міхаїѣ дѣ арѣтѣ
калеа ачеаста: Мѣрїї (зїдѣрїе) тѣтѣрор
четѣдїлор сѣ се дѣрапене, саѣ чел пѣдїн
сѣ се стрїче аша, дѣкѣт орї чїне сѣ пó-
тѣ їнтра, їар пордї сѣ пѣ фїе нїкѣрї. Пѣн-
трѣ Кѣлѣж Баста шї Міхаїѣ лѣасерѣ по-
рѣнчї токѣа дела дѣпѣратѣл Рѣдолф, ка
сѣл дѣрѣѣте тот прїн хайдѣчї (ѣлѣрї),
шї сѣ таїе пѣлѣ шї пе прѣнчїї мїчї, дїн
прїчїнѣ къ еї цїнѣрѣ таре къ Сїдїсѣнд,
їар пе комїсарїї дѣпѣрѣтѣдї дѣ алѣлѣ-
серѣ къ таре рѣшїне. Четѣденї Кѣлѣж-
лѣї се рѣскѣтѣрарѣ къ тарї сѣтѣ де зѣр
шї ардїнѣ шї къ дѣценѣлкерї ла Баста.
Хайдѣчїї тотѣш депредарѣ пѣлѣ пе ла
Алѣа Гѣліа, кѣпїтала прїнчїпелѣї, тѣнд пе
шѣлѣдї, деспoїнд шї вїсерїчеле, скодѣнд шї
трѣнѣрїе прїнчїпїлор дѣлѣропадї аколо.
Плѣнѣл лѣї Міхаїѣ пѣпѣлѣкѣнд лѣї Баста,
дѣченѣ аї контрачїе, дѣтр'ачеа Міхаїѣ

дѣкѣ дѣ ворѣї маї аспрѣ, пѣстрѣндѣшї
ѣн фелїѣ де авторїтате шї о пѣтере де а
хотѣрѣ пѣнтрѣ Трансїлванїа дѣпѣ плакѣл
сѣѣ. Ачеаста рѣнї шї маї шѣлѣт пе Баста,
дѣкѣт дѣтре ачедїї дої цѣпералї се еска-
рѣ чертеле челе маї зѣрѣте, варе ла зѣ-
тѣ лѣї Міхаїѣ дѣ адѣсерѣ моарте. Кѣчї
черкѣнд Міхаїѣ а дѣстрѣїна пе солдацї де
кѣтре Баста, шї възѣндѣсе а се дѣделеде
пе сѣнт тѣлѣ къ тѣркѣл, ка шї кѣнд ар
вої сѣ копрїндѣ Трансїлванїа, шї сѣ алѣлѣ-
це пе Баста, дѣлѣрїї ачест дїн зѣртѣ, ка
Міхаїѣ сѣ се отóре прїн о вóтѣлѣ, кареа
с'ар фї словозїт óрешкѣм дїн пѣвѣгаре де
сеатѣ асѣпра лѣї, шї дѣпѣ ачеаа сѣ і се
таїе капѣл дѣ кастреле дела Тѣрѣла 19.
Авгѣст 1602. Ал кронїст Фѣксїе зїче
аша: Дѣ 20. Август Міхаїѣ ромѣлѣл дѣ-
плѣндѣшї тѣсѣра пѣкатемор сале тѣрї
мóрте реа, дар вреднїкѣ де тїрѣнїа шї крї-
теле лѣї. Кѣчї ескѣндѣсе пѣ цїѣ че фелїѣ
де пѣдѣделецѣрї дѣтре дѣчї, шї Міхаїѣ,
трѣфаш пѣнтрѣ вїкторїа че репѣртѣ, аскрїп-
дѣшї шїешї тóте, се пѣреа а стѣдїа нóѣ
плѣнѣрї; кѣнд Георгїе Баста трїмїдѣнд
фѣрѣ весте асѣпра лѣї о компанїе де сол-
дацї л'аѣ стрѣпѣнѣс дѣ корѣл лѣї ла Мї-
рїслѣѣ, пѣ департе де Аїд (дѣпѣ кѣт
зїче Кóлесерї дѣ Аврарїа са пац. 139)
спре тѣреле вїне ал Трансїлванїеї. Аша
сѣ пѣарѣ шї алѣлѣ, каре фаче де ачестеа!
Трѣлѣ лѣї гол зѣкѣ пѣлѣ сеара дѣтр'ѣн
мод пѣкѣвїнчос, спре дѣлѣрїкареа тѣтѣрор,
їар пѣсте нóнте с'аѣ мортѣнтат аколо дїн
порѣнка лѣї Іоан Шпекенхѣвсїе цѣпералѣл
мілїдїеї сімезїане (Гелїе л. ч.) *)

*) Лѣ аша тратѣсе Міхаїл трѣлѣ лѣї Andreї
Батѣрї, чї дѣ дѣлѣропѣсе къ тóтѣ номна кѣ-
вешїтѣ знїї прїнчїне. Гелїа спре оторѣл лѣї
Міхаїѣ с'ар пѣтеа гѣсї дѣ скрїсóреа лѣї Фѣх-
сїсе кѣтрѣл ѣлѣлан. Трад.

Акѣм ѡар ретъне сѣпгър Баста, шѣ дѣнтрепрѣнде чеме маѣ неавзѣте тѣрѣнѣ дѣ тотъ патрѣа; не зогърѣ дѣ вате ла Белград, шѣ де аколо се арѣнкъ песте тотъ дара, вѣлкъ ла пѣтѣнт тотѣ вѣкателе, де ла дѣранѣ ѣа кѣ сѣла грѣвл шѣ тотѣ че аѣ, дѣкѣт сермана патрѣе ажѣоде ла о фѣоменте шѣ лѣпсѣ че пѣмаѣ ла Терѣсалим с'аѣ поменѣт кѣнд ажѣнсесеръ фемеѣле ашѣ тѣнка не фегѣ дѣн пѣтѣче; дѣ пѣрдѣле де кѣтре Бѣстрѣдъ шѣ Клѣж ажѣнсесеръ ѡменѣ а тѣнка карне де кѣѣне, де пѣсѣчѣ, де каѣ шордѣ шѣ дѣпѣдѣцѣ, пѣвѣ че маѣ не зрѣтѣ девенѣръ а тѣнка шѣ карне де ом. Дѣ 28. Мартѣ 1604 зѣ чѣсмарѣв аѣтме Матеѣв зѣче не дѣсѣшѣ фѣѣл сѣѣ шѣ л' тѣнкѣ. Каѣл шѣ тѣрѣпѣтаѣеле леаѣ дѣгрозат дѣ пѣтѣнт; трас фѣѣнд ла жѣдекатъ аѣ тѣртѣрѣсѣт крѣзѣмеа са. Дѣ са тѣл Stederdorf зѣ ромѣн зѣче не сорѣса шѣ о тѣнкѣ. Ла Сѣвѣв фѣв прѣпсѣ о ромѣнъ, кареа ш'аѣ оморѣт патрѣв копѣ шѣ ѣаѣ тѣнкат, кѣнд ера сѣ омѣре шѣ не ал 5-леа с'аѣ прѣпсѣ шѣ дѣ 22. Апр. с'аѣ тѣѣат дѣ патрѣв пѣрдѣ дѣн порѣнка жѣдекѣдѣѣ. (Олард.) Ла Аѣвд о фемеѣ терсесе дѣ пѣдѣре ка сѣ афле гѣндъ шѣ се тѣнѣче; дѣсѣ аколо пѣвѣлѣ аѣспра еѣ зѣ вѣрват, каре о тѣѣе дѣн вѣкѣдѣ, не каре ле фрѣпсе шѣ парте ле тѣнкѣ ел, парте ле дѣсе ла Аѣвд дѣ пѣадъ шѣ аколо ле вѣндѣ не ванѣ, пѣвѣ вѣнд маѣ не зрѣтѣ ѡменѣ кѣпоскѣрѣ кѣ не есте карне де вѣтѣ шѣ аша дѣ дѣдеръ дѣн тѣна полѣдѣѣ, кареа'л тѣѣе дѣн патрѣв пѣрдѣ шѣ'л спѣлзѣрѣ дѣн патрѣв фѣрчѣ шчл. шчл. Не ачеле тѣмпѣрѣ грѣвл, се вѣндеа гѣлеата кѣ 12—14 фѣорѣнѣ ла Брашов, ла Сѣвѣв кѣ 13, кѣкѣрѣзѣл кѣ 4 ф., овѣсѣл кѣ 2, о кѣпѣнъ де чеапъ 12 ф., о

кофъ де вѣв векѣв кѣ 1 ф. *) Дѣн ачѣа фѣомете зрѣмаръ фѣлѣрѣ де вѣле реле, дѣкѣт не ла Бѣстрѣдъ дѣн о сѣтѣ де локѣиторѣ авѣа аѣ рѣмас кѣте 8—10.

Дар сѣ не рѣдѣтоарчѣм ла ѣсторѣе. Де тѣрѣнѣа лѣѣ Баста дѣгрозѣндѣсѣ зогърѣѣ, се алѣтѣраръ сѣпѣт сѣндарделе лѣѣ Моѣсѣ Секѣвл, каре вѣтѣт фѣѣнд дѣн аѣнѣ трѣкѣцѣ де ѣрманѣ, фѣзѣсе ла дѣмпѣратѣл тѣрчѣск. де зѣнде акѣм вѣне кѣ ѡсте маре шѣ вате не Баста астфѣлѣв, дѣкѣт тотъ лѣтмеа крѣдеа, кѣ ел ва фѣ кѣзѣт дѣн лѣпѣт. Дѣтр'ачѣеа ел рѣ'нѣѣе, шѣ кѣлѣгѣндѣшѣ оа-стеа сѣфрѣматъ се дѣдрѣнтъ кѣ рѣгаре кѣтре Радѣл, фѣчѣорѣл лѣѣ Мѣхѣеа, каре ера прѣпчѣе дѣн Ромѣнѣа рѣашѣзат кѣ оасте ѣрманъ, ка сѣѣ вѣѣе дѣнтр'ажѣсторѣв дѣн ко-тра лѣѣ Моѣсѣ. Радѣл не перде тѣмпѣл, шѣ кѣ 17,000 осташѣ чеѣ авѣа сѣпѣт а са ко-мандъ се арѣнкъ аѣспра лѣѣ Моѣсѣ кѣ о тѣрѣе, дѣкѣт Сѣкѣвлѣѣ лѣѣ рѣмасе алта дѣкѣт сѣ о ѣеа ла фѣзѣгъ; дѣсѣ спре непорѣчѣре, кѣчѣ зѣ секѣѣв де аѣ лѣѣ дѣнтрѣнѣтѣ кѣ зѣ глѣнд ла пѣтѣнт, шѣ кѣ ел деода-тѣ перѣ шѣ флѣореа повѣлѣтѣдѣѣ маѣгаре че маѣ рѣтѣсесе дѣн Трансѣлѣванѣа, асѣме-неа шѣ зѣ пѣтѣр дѣсѣмпѣтѣторѣв де вѣрашо-венѣ, кѣчѣ ачѣѣѣа не ачѣел тѣмп не дѣнеа кѣ Баста, сѣѣ кѣ дѣмпѣратѣл ѣрманѣлор, чѣ кѣ Моѣсѣ Секѣвл. Каѣл ачѣѣствѣа се рѣдѣкѣт дѣн о свѣлѣдъ, дѣпѣ ачѣеа се арѣнкѣ дѣн Брашов ла вѣѣнѣ. Ачѣста фѣ дѣнтр'а-

*) Ачѣсте прѣзѣрѣ се пар мѣчѣ амѣсѣрат ла вѣакѣл пострѣ; еле дѣсѣ сѣпѣт неспѣс де марѣ, дакѣ вѣм сокѣтѣ кѣ не ла а. 1600—1620 ванѣ ера фѣоарте пѣдѣнѣ, ѣар прѣдѣкѣтеле пѣтѣнѣтѣлѣ ера сѣѣ кѣлкате сѣѣ прѣдѣте шѣ коѣсѣмате де атѣтѣа оѣѣрѣ фѣрѣоасе.

дєвѣр Моісі; кѣчі прєкѣт Моісі ла еврей
 нѣ фѣ дѣ старє а дѣче нє попор дѣ нѣ-
 тѣнтѣл фѣгѣвїндеї, аша нїчі ачєста нѣ
 нѣтѣ кѣщїга пачє тѣрѣвратєї салє патрїї.
 Ел єра нѣскѣт дїн о вїдѣ проастѣ дє сє-
 кѣїѣ, дѣсѣ прїо вѣвѣрєлє чє ка солдат
 лє фѣкѣсє дѣ вѣтѣлє московїтїчє, пїантѣ
 фрѣмос, пѣлѣ чє рєцєлє Стефан Баторї
 дѣ рѣдїкѣ дѣ demnitate повїлітарѣ. Радѣл
 дѣпѣ ачєастѣ стрѣлѣчїтѣ вїкторїє стоарчє
 дєла брашовєні 20,000 фїорїні, пєнтрѣ кѣ
 дєдєсєрѣ ажѣторїѣ лѣї Моісі, шї аша фѣ-
 рѣ а фачє чєва стрїкѣчїзнє дѣ холдєлє
 брашовєнілор, сє рєдѣтоарчє ла патрїа са.
 Іар єгїгѣторїѣл шї дѣтрѣдєвѣр тїранѣл дє
 Баєта о маї тѣлѣ пѣлѣ ла а. 1605, кѣнд
 порпїндѣсє вѣгѣрїї калвїні сѣнт командѣ
 фїатмосѣлѣ Бочкаї кѣ тоатѣ фѣрїа *) асѣ-
 пра оастєї цєрманє, карєа апѣра фоарте
 тарє нє їєсѣвї шї прїо трѣшїї католї-
 чїстѣл, ла Капшовїа дѣ Унгарїа дѣ їєвєск
 аша, дѣкѣт рѣнїт шї фѣгѣрїт дє дѣпрє-
 нѣ кѣ оастєа са, сє трасє ла о парте шї
 дѣвѣ чєшї пєрдѣ вєдєрїлє орвїнд дє тот,
 апої дѣ ачєлашї дѣшї пєрдѣ шї вїїада **).
 (Пац. 105—232.)

Довїрєа лѣї Гаврїїл Баторї кѣ бра-
 шовєнії ла а. 1612.

Ачєастѣ лѣпѣ нєфєрїчїтѣ сє дєскрїсє
 дѣ а. тр. атѣт дѣ Transsilvania дїа Сїбїїѣ.

) Карєа сє кѣвоащє шї дїн ачєа трїєстѣ дѣ-
 прєцїзрарє, кѣ зндє пѣтєа нѣлє солдациї
 тѣна кѣтє нє зп їєсѣт, дѣ нѣтїла дє мєт.
 вѣрѣл вѣрѣтєск. Chron. пац. 232, нот. 263.

**) Нѣтєлє лѣї оашєнїї дѣ вор пѣстра дѣнѣ
 зѣнѣ тїшл, дїтокѣа кѣм пѣстрєазѣ еврейї
 нє ал лѣї Аман дє вѣлѣстѣл. Град.

кѣт шї дѣ Blätter für Geist шї дѣ калєн-
 дарїѣл цєрман дїн Брашов, ачї дє кѣтрє
 зп анонїмѣ скрїїторашѣ цєрман, вєнїт пє
 ачї дє їєрї алалтѣ, кѣ пєдє колоарє дє-
 стѣл дє романтичє, дѣсѣ дѣ прївїндѣ їсто-
 рїкѣ фоарте сїністрє шї дѣсѣфлатє дє спї-
 рїѣл партизан. Скопѣл авторѣлѣ, маї а-
 лєс кѣ нѣ арѣтѣ нїчі їєвоарєлє дїн карє
 скоасє дєскрїєрєа, нѣ пѣтєа фї алтѣл, дє-
 кѣт а пѣлѣта дѣ їнїта падїєї сѣсєщї о
 вѣрѣ шї зп дєспрєдѣ асѣпра алтор падїї,
 карє нє ла тѣлтє локѣрї шїл дѣ пє фадѣ;
 а мїжлочї, ка ачєа вѣрѣ сѣ нѣ рємѣїє пѣ-
 маї дѣтрє пѣрєдїї чєтѣщїлор, чї прїо чї-
 тїрєа ачєлѣї калєндарїѣ, сѣ трєакѣ шї ла
 цѣранї, кѣ карїї авѣтє ромѣнїї пѣлѣ акѣм
 трѣїа дє сѣфєрїт, кѣчї пар цѣран сас єстє,
 карє сѣ пѣшї дѣсєтє дѣ тот апѣл кѣтє
 зп асѣфєлїѣ дє калєндарїѣ. Тѣгѣсѣїтєа ко-
 лоапєлор ачєстѣї жѣрпал нѣ тѣ їартѣ, кѣ
 сѣ традѣк дѣтрєг артїколѣл дїн калїндарїѣ,
 шї дѣпѣ ачєа сѣл рєсторпн кѣ датѣрї їсто-
 рїчє, єшїтє тот дїн кондєїѣ сѣсєск, дєспрє
 карє нѣ є нїчі о дѣдоїалѣ, кѣ пєнтрѣ па-
 цїа са сасѣ, ва фї скрїє адєвѣрѣл; чї єѣ
 тѣ воїѣ тѣлѣдѣтї кѣ кѣтєва пєрїкѣпє маї
 скѣртє, дїн карє вѣрєд, кѣ орї карє чїтїто-
 рїѣ сє ва пѣтєа копвїнцє дєспрє нєомє-
 нѣса апѣкѣтѣрѣ а ачєлѣї скрїїтораш. Аша
 ла фаца 67 дїн калєндарїѣл дєла а. 1846
 зїчє ачєл пєнѣшїт, кѣ Гаврїїл Баторї, а-
 жѣвѣнд дѣ 22. Martie 1612 ла орѣшѣ-
 лѣл Коїлєа дїн дїстрїкѣл Брашовѣлѣ, ар
 фї дѣчєпѣт а ватє кастєлѣл кѣ 12 тѣвѣрї
 шї кѣ бѣтє дє 7000 солдациї. Трєї зїлє сє
 ашѣрарѣ локѣиторїї; а патра зї дѣсѣ сє
 дєдєрѣ дѣ тѣна прївїчїєлѣї, дїн прїчїпѣ
 кѣ кѣнѣтѣнд кастєлѣл ла маї тѣлтє ло-
 кѣрї гѣєрї, нѣ маї єра дѣ старє дє а сє

петѣа ацѣра; не лѣгѣ ачеаста Баторі іар фі дѣвѣат де поѣ къ іертаре ші градіе шчл. — Іар кроністѣл сас дін каре ам лѣкрат пѣпѣ акѣт, ла фаца 251—253 дн прівінда ачеаста копрінде вртѣтѣреле:

„Дн 23. Мартіе не ла о оарѣ дін поанте ватореаніі докѣнціѣрѣ орѣшѣлѣ Kodlea, ші дндатѣ ашезѣндѣші тѣвѣрле дн каселе челе маі де апроане, дн комбат тѣтѣ поантеа ачеаа ші зіоа вртѣтоаре фѣрѣ дичетаре, днсъ дндешерт. Пресідіѣл Kodліі стетеа дін 200 осташі. Де ші днсъ нѣ се ащераѣ ла пѣтѣнт нічі о парте а зідѣлѣ, де ші дѣшманѣл акѣт іс прѣвісе прафѣл де пѣшкѣ, еі тотѣші (кодленіі) а треіа зі де вѣпѣ воіе се свѣсערѣ вртѣшманѣлѣ ші пріімірѣ пресідіѣ дн фортѣреадѣ. Кодленіі нѣ фѣкѣрѣ пѣмаі атѣта, чі къ деосевітѣ перфідіе (некредіндѣ) не чеі 35 пресідіарі вртѣшманѣлѣ, не каріі еі дншіі дн черѣсערѣ шіі дѣсערѣ де ла севатѣл дін Брашов, дн дедерѣ дн тѣна дѣшманѣлѣ, каре дн скѣрт дѣпѣ ачеаа не вніі дн спѣнзѣрѣ, не алціі дн трасе дн дапѣ дн хотарѣл Крістіанѣлѣ 20 ла пѣтѣр. — Шілда некредіачошілор Kodlenі о вртарѣ вечініі гімѣшмені ші крістіані, каріі де спаніѣ нічі къ ащептарѣ врео пѣтере, чі де вѣпѣ воіе дедерѣ кеіле ші пріімірѣ дн фортѣредеме сале пресідіѣ дѣшмѣнѣск.“ — Bezі аша домпѣле скрііторашѣ, аша аі тревзі сѣ даі ші дта не фацѣ ші слѣвѣчівніме ѳменілор дтале, іар нѣ але свѣдіа ші але тѣпіла, къчі алѣеліѣ нѣ ещі історік, чі тѣлжіторіѣ. Дар сѣ мердем маі декарте.

(Ва вртма.)

Вокавѣларѣ де ворѣе стрейне дн лімба ротѣпѣ.

(Вртаре.)

В.

Веак, слав. секол.

Веденіе, слав. дн каре пѣмаі терминаціе еніе е слав. іар рѣдѣчина vede, е латінѣ. Пріо вртаре vizie саѣ vizіune.

Векіл, тѣрч. пленіпотент, §. днсърчінат, §. вікар, §. локотепент.

Векілет, тѣрч. пленіпотіндѣ, §. прокѣраціе.

Вел, слав. маре.

Велеат, слав. датѣ, ап.

Весел, слав. воіос, алегрѣ, жовіал.

Веселіе, слав. воіошіе, алегредѣ, іларітате.

Весте, слав. пѣвелѣ, авіс, анѣнціе, §. фѣрѣ весте: deodatѣ, не неащептате.

Вестіре, слав. днцііндаре, dare де щіре, анѣнцаре.

Вестіт, слав. днцііндат, анѣндат, §. фалмос, репѣміт, челевѣрѣ.

Вестітор, анѣндѣтор, (дн ценерал) §. анцел, (сакро-поетік) §. ералд, дн термені де кавалеріе ла вѣтаіе, кънд вестіторѣл кіамѣ ла лѣптѣ; ла romanі фечіал, ла гречі кадѣчатор.

Вечерніе, слав. весперѣ.

Вечі, дн вечі, слав. дн тотд'авна, дн етернѣ, дн семпретернѣ.

Вечінік, слав. етернѣ.

Вечіе, вечінічіе, слав. етернітате.

Візинеа, тѣрч. віланче.

Віжеліе, слав. вртан, не вскат, темпестѣ, не маре.

Віклеан, влг. Перфід, артіфіціос, астѣт.

Вікленіре, влг. а воі рѣл.

Вікленітор, воітор де рѣл.

Вікленшѣт, вікленіе, перфідітате, астѣціе.

Вілеат дп — дп пѣвлік.

Віноват, слав. пѣкътос, крiмiнал, кѣлпавіл.

В дп вс дптре алдї ротѣні ворва кѣлпаш.

Віновѣдіе, слав. крiмiналiтате, колпавілітате.

Віпѣ, слав. пѣкат, крiмѣ, кѣлпѣ.

Вітеаз, слав. брав, валорос. §. ероѣ.

Вітежіе, слав. бравѣрѣ.

Владікѣ, слав. деспот, прелат, архіереѣ, епіскоп. Адевѣрата дпсѣ дпсепнаре есте деспот; дпн кѣте предікате с'а дат зпвї архіереѣ, славонѣлвї іа маї пѣкъкт деспотѣл, не каре л'а традѣс дп владікѣ.

Воїнік, слав. таре, брав.

Вражѣ, слав. дiскордіе, десвінѣ, десвіре.

Вражѣ, слав. фартек, дпкѣптѣмѣт, дпкѣптѣтѣрѣ.

Вреднік, слав. П. Маіор о траде дела вере-dignѣс, верdign шї фѣкънд анаграмѣ вредніг; кѣнд пѣтем дпсѣ, маї віне сѣ зічет dignѣ саѣ демнѣ.

Вреднічіе, dignітате, demnітате. Ної не gn latin. дп фачем маїантїк шї маї класїк mn, lignum, lemnu, signum, semnu, dignus, demnu, шїапої дндemnare, dedemnare саѣ cdemnare, sdegnare, dedegner.

Време, слав. тїмпѣ. §. вѣпѣ времеа, вѣпѣ сеара. §. De време че, de оаре че. §. дп време че, vnde. — „Дп време че“ есте фрас че нѣ с'авде дп гѣра пополѣлвї че нѣ шїіе карте; „дп време че“ есте о традѣкдіе ad літерам а фраслвї греческ такаронїсат *εις καιρον υποї*; „дп време че“ нѣ с'авде декѣт дп гѣра фоцимор кѣртѣрарї. Ротѣвл дп сат шї копїлѣл пѣпѣ е не вѣнчеле шкѣлеї шї дп врадеме пѣтсесеї, нѣ шїіе сѣ зікѣ: дп време че. Нічі во дпвѣдѣтор п'а

азїт во шкѣлар пѣпѣгндѣсе: „даскѣле, дп време че шедѣам коло, а венїт Тасе шїтї а дат зпа дп спате.“ Чї зіче не ротѣніе маї кѣрат декѣт пої: „вї-те, даскѣле, vnde шедѣам коло, а венїт etc. . . шї ротѣнѣл „vnde шедѣам, пѣкѣлеане, венї чїокоївл etc. etc. etc. Bededї акѣта лімѣ: скїмѣват тїмпѣл дп време, традѣсѣ ворва греческѣ *καιρος* дп време, шї фѣкъкт *εις καιρον αποї* дп време че! шї vnde? нѣ не ценѣкїі та-теї, нѣ не вѣнчеле шкѣлеї, нѣ дп тїж-локѣл дѣреї, чї дп каса дїрковнїкѣлвї, а логѣфѣтѣлвї, а ротѣнѣлвї, славонорѣ-гречїт. Пентрѣкѣ нічі гречкѣл чел вѣп нѣ зіче *εις καιρον αποї* чї *εναї*. Адїкѣ тот: аколо vnde, шї аколо фїе дп лок саѣ дп тїмп, нѣ не пасѣ.

Време, de време че, фїндкѣ: de време че пеам вѣкерїт, ам ретас вѣкерї; адїкѣ фїндкѣ пе-ам, шї пе-ам, шї пе-ам, шї іар пе-ам, . . . ам ретас шї vom ретѣнѣа вѣкерї, etc. etc. etc.

Времелїк, тїмпорал, §. провїсорїѣ, §. трѣкѣтор, §. неставїл.

Времелїчеде, провїзорїаменте, деокам-датѣ.

Врѣжїре, слав. десвіре, десвінаре, а пе-не дiскордіе.

Врѣжїре, слав. фертекаре, дпкѣптаре.

Врѣжїтор, фертекѣтор, дпкѣптѣтор.

Врѣжїташ, слав. кѣт сѣ се дппаче ротѣнїї? пої зічет маї адес врѣжїташ слав; молдовенїї маї адес dѣштан тѣр-чеде (че нѣ е дпдоїалѣ кѣ віне дела греч. *δυσμενης* чїтїнд не υ ε). Вѣпѣденїї, зік інетїк. *) Не зпвл л а дптреват

*) Попорѣл нѣ зіче, чї нѣмаї літерадїї. Red. Ф.

одатъ. кънд воѡа ка съл отоаре: че
вреї маї вѡне? съ те спъизъре саѡ съ
те пѡе до деапъ? ши ел скърпѡнѡнѡ-
се до кап ши маї стѡнд нѡдел, а ре-
спѡне: „щѡ че? еѡ маї вѡне аш тѡка
кашкавал.“ Де т'ар дѡтрева ши пе
мѡне чѡнева: „че вреї маї вѡне: врѡжташ
саѡ дѡшман? еѡ аш респѡнде: „ва маї
вѡне ѡнемік, кѡ тоате кѡ нѡ преа сеатъ-
пъ кѡ кашкавалѡл; дѡсъ къдѡ дѡнемічѡ
не шед ла тасъ маї дес декѡт кашка-
валѡл.

Врѡжтѡшеск, слав. остѡл, дела осте саѡ
оасте; пентрѡ че съ нѡ фѡе маї рѡтѡ-
песк остѡл, кънд авет ворѡа оасте. де-
кѡт франдозеск?..

Вѡпаѡе*) флактър.

Вѡртежѡ, слав. вортѡче.

Вѡрстѡ, слав. етате.

Вѡрспѡк, слав. тажор.

Вѡрспѡчѡ, слав. тажорат.

Вѡслѡ, слав. ратѡ,

(Ва ѡрма.)

ТЪЛХАРЪ.І СЪРД ШІ ГЫНА.

(Фавѡл.)

Ън сѡрд тѡлхар одатѡ
Дѡ дрѡлѡа съѡ тергѡнд,
Зѡри дѡтрѡ носатѡ,
Нѡде гѡнѡ шезѡнд;

Шѡ тѡнн фѡрѡ а нѡерде
Дѡкѡрѡї саѡ зѡтат,
Вѡзѡнд кѡ нѡне ѡ vede,
Дѡвѡтрѡ аѡ дѡтрат.

Ел фѡрѡ о гѡнѡ,
Дѡдатѡ апої ешѡ,
Кѡ еа дѡнѡнд'о дѡнѡнѡ
Сѡре касъ о тѡлѡ.

Гѡна ѡн гѡра таре
Дѡна не дѡчетат,
Іар ел дѡн дѡтѡнплате
Ла дѡкса саѡ зѡтат.

Вѡзѡнд гѡра ѡ кѡскатѡ
Іаѡ зѡс: пѡн' воѡс скѡпа,
Фѡедѡ гѡра кѡскатѡ,
Дар нѡтаї нѡ дѡна.

Се стрѡдѡ орѡ кѡт де таре,
Не сѡрдѡ фѡрѡтор
Нѡ'л спѡрѡї прѡн стрѡгаре,
Кѡнд нѡ'аї врѡн ажѡтор.

Нѡколеанѡл.

ДЕ АШ ФІ А ТОТ ПѢТЕРНІК.

Де аш фѡ а тот пѡтернѡк сѡнѡр нѡтаї дѡтрѡ зѡї,
Аш лѡкра съ щѡї пѡтѡнѡл, пѡн' ла соаре ѡ аш сѡї;
Аѡло сѡс дѡпрезѡнѡ л'аш лѡса кѡ а са реѡаре,
Флакѡраї ка съ нѡ апрѡнѡл, аш адѡче жѡс пре соаре-

Де аш фѡ а тот пѡтернѡк сѡнѡр нѡтаї дѡтрѡ зѡї,
О етернѡ прѡтѡварѡ, ѡеарнѡ нѡчѡ о клѡнѡ ар фѡї;
Аш кѡеа шѡ сѡнѡмѡнѡте тѡнереле, шѡ аш нѡне
Дѡ етерна прѡтѡварѡ о тѡнерѡ нѡщѡне.

Де аш фѡ а тот пѡтернѡк сѡнѡр нѡтаї дѡтрѡ зѡї,
Вѡскол, тѡнет, трѡспет, фѡрѡї не чеї рѡї аш асѡрѡлѡ;
Пе катенѡ аш нѡне тѡна кѡ тѡранѡї дѡпрезѡнѡ,
Лѡ аш трѡнѡтѡ дѡ фѡк, осѡндѡ, зѡдѡ ал торѡдѡї
ваїет сѡнѡ.

Де аш фѡ а тот пѡтернѡк сѡнѡр нѡтаї дѡтрѡ зѡї,
Дѡ кѡнѡлѡтѡл сѡн ал тѡрѡї жѡс сѡре фѡнд т'аш
асѡрѡлѡ,

Нѡн' ла азѡезѡл песче; пентрѡ че ашѡ тѡрѡеле?
Де ашѡ тот рѡнѡнд аш нѡне дѡ сѡнѡл нѡщѡнѡї тѡеле.

*) Шѡї воїеск а о аѡеа дела варѡнѡ; апої шѡ
авѡрѡл тот де аѡло. Ред. Ф.

Де аш фї а тот пѣтерник сїнгър пѣтаї дитр'о зїї,
М'ань бѣга дн кресрї шї о ворвѣ песте спїрїт
аш грї:

Ка нїмене пентрѣ ванї, аѣ орї че патїмї, слѣвїчїзне
Сѣ пѣ'шї вѣнїзѣ сѣѣнта леце, патрїа, дѣлчаа пѣдїзне

Де аш фї а тот пѣтерник сїнгър пѣтаї дитр'о зїї
Пѣн' лале тѣрїеї мардїнї тоате 'н фок аш мїстѣї,
Шї дн лѣтеа префѣкѣтъ дн чевѣне о знїме
Аш прївї: пре креѣчїзне, п'ар фї декѣтъ тот черїме.

Де аш фї а тот пѣтерник сїнгър пѣтаї дитр'о зїї,
Нѣн' л' а нїме'дї дїн зрѣтъ флакѣръ м'аш рѣнезї
Белла теа! шї пѣтаї зна дѣ аш афлатї фѣр' де
кредїнѣ,

А кредїнѣї спїрт м'аш фачѣ о дїтїне черѣндѣ
фїїнѣ.

Де аш фї а тот пѣтерник сїнгър пѣтаї дитр'о зїї,
Тот че стрїкѣ пайнтѣрїї рощѣнїлор аш стѣрнї:
„Іѣ аш дескїде окїї мїндїї, їаш знї дн зел, лѣкпаре,
Дн а са лїтератѣрѣ, дѣлчѣї лїтѣе десволтаре.

Маї не зрѣм' а тот пѣтерник д' аш фї пѣтаї дитр'о зїї,
Нар' къ шї 'н сїстема фїрїї вр'о реформѣ аш дорї:
Спїртѣл вѣн ал зейтѣдїї пѣне-л аш дн фїедекаре,
Шї прїчїнѣл рѣзѣтѣдїї ар ажнїде детронаре.

Дакѣ тоатѣ ачестѣ аш фаче шї ѡра ѣлїт' ар сосї-
Рѣнтѣрна м'аш дитрѣ мїне знде рѣст' е зрїтї,
Ш' аш ведѣ ка тот пѣтерник пѣ ѣаїчї чѣ ар фѣрїчї,
Дн сѣз'мї ка сѣ фѣрїческ, аш префѣрї сѣмї пѣн
сѣфршїт.

N. B. T—s.

C I N G Ъ Р Ъ T A T E A.

Сѣнт днїс ка пѣсѣрѣка,
Рѣѣ трѣтат де сѡрте,
Дѣк вїаѣ къ 'нтрїстаре
Шї апѣсатѣ фѡрте.

Де лѣтѣска десѣтаре
Сїлїт м'ам лѣлѣдат,
Ка 'н пент се порт еѣ не'нчетат
Ѓн фок дѡвѣнѣят.

Де тѣ зїт прїн фѣрестрїѣ
„Іа сѣѣнїнїдѣл сѡре,

Інїта'мї де неастѣнїгѣр
Сѣгрѣматѣ тѡре . . .

Фантасїеа'мї аїдїатѣ
Рекїатѣ тїпн трекѣт,
Ка 'н торѣгѣрѣ пѣдїтїнеѣ
Се сїмѣѣ че ам перѣдѣт.

Сѣвенїреа тѣ стрѣпѡртѣ
— Кѣ дѣрерї не спѣсе —
Дитр'ѣн вѣк де фѣрїчїре,
Че де мѣлѣт трекѣсе;

Шї вѣд фетїца кїар прекут
Ера, кѣнд маї трѣѣа,
Шї кѣ влѣндѣ 'нѣрѣдїшаре
Дитрѣ тѣ мѣнѣѣа.

Парѣ к' азѣ кѣм зїче дѣнса
Кѣ глас де фѣрїчїт:
„Орї че сѡрте сѣ те апесе
Дн вѣчї вѣї фї їзвїт.“

Парѣ къ сїмѣѣ кѣм тѣ сѣрѣтѣ,
Парѣ к' о стрїнг дн вѣаѣтѣ,
Дн сѣфѡлѣндѣз'мї еа 'н тѣчере
Балѣам де вїаѣтѣ, —

Ка кѣнд ашї фї 'н аїзраре,
Дн сѣерс аїнат,
Шї 'н етернѣ фѣрїчїре
Кѣ еа 'нпрезнаѣ. —

Клопѡгѣл дїн мѣнѣстїре
Жалнїк глѣсѣїеще,
Пѣ аї мѣї фѣаїї спре рѣгѣнїзїнеа
Сереї 'нсоѣеще.

Мѣ десѣнт шї тѣ кѣтрѣмѣр,
Сїмѣѣ о алѣ фїре,
Се ресѣфїрѣ фантасїеї
Дѣлчѣ 'нгїнїре.

Рѣгѣчїзне кѣтре черїзрї
Гѣра'мї версѣїеще —
Ах! къ 'н лїнїїтї рѣнаѡс
Еа ла Тагѣла есте!

A. A.